

3. Харитоновна О.І. Проблеми права інтелектуальної власності / Харитоновна О.І. - О. Фенікс, 2008. 272 с.
4. Череп А.В. Державне регулювання діяльності у сфері правової охорони та захисту прав інтелектуальної власності / А.В. Череп // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. 2011 №1, с. 38-42.

Рецензент: Корецький М.Х., д.держ.упр., професор.

УДК 354.1

Тихонович В.В.,
здобувач Академії
муніципального управління

ПРОБЛЕМИ У ДІЯЛЬНОСТІ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В СФЕРІ ЕКОНОМІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Представлено проблеми у діяльності механізмів державного регулювання, з якими стикаються суб'єкти економічного співробітництва.

Представлены проблемы в деятельности механизмов государственного управления, с которыми сталкиваются субъекты экономического сотрудничества.

The public administration mechanisms' performance problems, with which foreign economic undertakings deal with, were analyzed.

Постановка проблеми. Майже кожний суб'єкт, який в тій чи іншій мірі бере участь в економічному співробітництві, стикається у своїй діяльності з далеко неідеальним функціонуванням механізмів державного управління в нашій державі. Це в свою чергу має негативний вплив на подальше бажання зазначеного суб'єкта співпрацювати з нашою державою в майбутньому. В економічному вимірі це призводить до втрат у вигляді отримання державним бюджетом податкових платежів, зменшення кількості робочих місць, погіршення соціального стану громадян в окремих регіонах тощо. Завданням сучасного державного управління є насамперед виявлення подібних проблем з їх подальшим вирішенням.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вітчизняні публікації та дослідження на зазначену тему відсутні.

Постановка завдання:

- Представлення представлення основних проблем в економічному співробітництві;
- Виявлення причини їх виникнення та пошук можливих шляхів їх вирішення.

Виклад основного матеріалу. Для виявлення проблем державного управління розвитку економічного співробітництва необхідно насамперед виявити суб'єкта, якому ці проблеми безпосередньо заважають. Враховуючи те, що економічне співробітництво є одним з типів «зовнішньоекономічних відносин», які в свою чергу є сукупністю

економічних зв'язків, що формуються під впливом зовнішньоекономічної політики, яка реалізується як раз зовнішньоекономічною діяльністю конкретних підприємств, цікавлять нас саме суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності. Такими суб'єктами відповідно до ст. 3 ЗУ «Про зовнішньоекономічну діяльність» [1] є:

- фізичні особи – громадяни України, іноземні громадяни та особи без громадянства, які мають цивільну правоздатність і дієздатність згідно з законами України і постійно проживають на території України;

- юридичні особи, зареєстровані як такі в Україні і які мають постійне місцезнаходження на території України (підприємства, організації та об'єднання всіх видів, включаючи акціонерні та інші види господарських товариств, асоціації, спілки, концерни, консорціуми, торговельні доми, посередницькі та консультаційні фірми, кооперативи, кредитно-фінансові установи, міжнародні об'єднання, організації та інші), в тому числі юридичні особи, майно та/або капітал яких є повністю у власності іноземних суб'єктів господарської діяльності;

- об'єднання фізичних, юридичних, фізичних і юридичних осіб, які не є юридичними особами згідно з законами України, але які мають постійне місцезнаходження на території України і яким цивільно-правовими законами України не заборонено здійснювати господарську діяльність;

- структурні одиниці іноземних суб'єктів господарської діяльності, які не є юридичними особами згідно з законами України (філії, відділення, тощо), але мають постійне місцезнаходження на території України;

- спільні підприємства за участю суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, зареєстровані як такі в Україні і які мають постійне місцезнаходження на території України;

- інші суб'єкти господарської діяльності, передбачені законами України.

Відповідно проблеми, з якими стикаються вищезазначені суб'єкти, і будуть проблемами у розвитку економічного співробітництва з країнами Європи, так як за цими проблемами криються проблеми саме державного управління, наприклад, недосконалість законодавства, процедур тощо. У зв'язку з цим нижче представлені проблеми державного управління економічним співробітництвом на прикладі проблем конкретних європейських підприємств в процесі їх діяльності в Україні.

На сьогоднішній день до проблемних питань економічного співробітництва відносяться наступні:

- відшкодування податку на додану вартість та ін.;
- визначення митної вартості товарів, класифікація товарів, процедура митного оформлення товарів;
- заборгованість перед іноземними суб'єктами з боку держави, державних підприємств та ін.;

- різне тлумачення положень українського законодавства інвесторами та державними установами;
- недосконалість національного законодавства в певних сферах;
- недосконалість українського судочинства;
- вплив на діяльність іноземних компаній шляхом зловживання службовим становищем окремими особами;
- тиск на підприємства за допомогою адміністративного ресурсу;
- проблеми на рівні органів місцевого самоврядування;
- негативний імідж України.

Проблема невчасного повернення ПДВ суб'єктам господарювання з іноземним капіталом має на жаль довгу історію в Україні. Фактично жодна двостороння зустріч з представниками влади та ділових кіл країн Європи не проходить без надання скарг стосовно заборгованості державного бюджету перед компаніями з іноземним капіталом щодо відшкодування ПДВ.

Урядом України здійснювались численні заходи для врегулювання зазначеної проблеми. До таких слід віднести: постанову КМУ «Про випуск облігацій внутрішньої державної позики для погашення простроченої бюджетної заборгованості з податку на додану вартість» [2] від 25 грудня 2003 р. №2014, розпорядження КМУ «Про заходи щодо удосконалення системи адміністрування податку на додану вартість» від 6 лютого 2008 р. №262-р, розпорядження КМУ від 2 квітня 2008 р. №562-р «Про заходи щодо забезпечення своєчасного відшкодування податку на додану вартість», наказ Державної податкової адміністрації України від 17 березня 2008 р. №159 «Про внесення змін до податкової звітності з податку на додану вартість».

Крім того, позитивний вплив на стан повернення з бюджету сум ПДВ очікувався від запровадження ЗУ «Про Державний бюджет України на 2008 рік та про внесення змін до деяких законодавчих актів України» [3] від 28.12.2007 року № 107-VI норм щодо:

- заборони надання відстрочок щодо термінів сплати податкових зобов'язань суб'єктів господарювання за податками, зборами (обов'язковими платежами) (ст. 63 розділу I), що стало підставою для відмови у вексельних розрахунках з ПДВ при митному оформленні імпорту товарів;
- врегулювання питання відшкодування новоствореним підприємствам сум ПДВ, які сформовані протягом першого року діяльності;
- зняття заборони на відшкодування ПДВ новоствореним підприємствам сум, сформованих внаслідок придбання або спорудження (будівництва) основних фондів за рішенням Кабінету Міністрів України.

Однак на практиці зазначені заходи не призвели до якихось радикальних змін стану заборгованості державного бюджету по поверненню ПДВ. Фактично будь-яке невчасне повернення або і взагалі

неповернення ПДВ тлумачилось тим, що органи державної податкової служби відповідно до положень п.п. 7.7.5 ст. 7 Закону України «Про податок на додану вартість» та на підставі частини дев'ятої статті 11 -1 Закону України від 4 грудня 1990 року №509-ХІІ «Про державну податкову службу в Україні» фахівцями державної податкової служби здійснюються заходи щодо підтвердження за результатами виїзних документальних перевірок правомірності заявлених підприємством сум податку на додану вартість до відшкодування.

Черговим кроком щодо врегулювання зазначеної проблеми були положення ст. 25 ЗУ «Про Державний бюджет України на 2010 рік» [4] від 27.04.2010 року №2154-VI, якими передбачалось відшкодування податку на додану вартість платникам, у яких суми податку задекларовані до відшкодування до 1 травня 2010 року, підтверджені перевірками та не відшкодовані на дату набуття чинності цим Законом, шляхом оформлення облігаціями внутрішньої державної позики з терміном обігу п'ять років.

Цей механізм був позитивно оцінений європейськими інвесторами, про що неодноразово стверджувалось представниками урядів європейських країн в процесі двосторонніх зустрічей. Однак вже ЗУ «Про Державний бюджет на 2011 рік» [5] від 23.12.2010 року № 2857-VI не передбачав подібний механізм врегулювання заборгованостей по ПДВ. Натомість новелою 2011 року був новий Податковий кодекс України [6] (далі – ПК) від 02.12.2010 року № 2755-VI.

Запровадження ПК автоматичної системи відшкодування ПДВ мало дати можливість податковим органам здійснювати в оперативному режимі своєчасне повернення податку сумлінним платникам.

Відповідно до положень ПК право на автоматичне відшкодування ПДВ мають експортно-орієнтовані платники податків, що не перебувають в судових процедурах банкрутства і не мають заборгованості по сплаті податків.

Увага при відборі платників акцентується на:

- стані платника в Єдиному державному реєстрі юридичних та фізичних осіб;
- операціях, до яких застосовується нульова ставка;
- сумі розбіжностей між податковим кредитом та податковими зобов'язаннями контрагентів платника;
- рівні заробітної плати;
- чисельності працівників;
- виробничих потужностях підприємства;
- наявності податкового боргу.

Критерії оцінки платника, відповідність яким дає такому платнику право на отримання автоматичного бюджетного відшкодування, побудовані на аналізі даних його звітних показників, в обрахунку приймають участь лише показники задекларовані платником самостійно у

його податковій звітності та наявні в базах даних Державної податкової служби.

На даний момент однак запровадження системи автоматичного відшкодування ПДВ не ліквідувало цілком заборгованостей державного бюджету перед підприємствами. Багато компаній ставлять під сумнів критерії та процедуру відбору платників податків, що мають право відшкодування ПДВ в автоматичному режимі.

Іншою проблемою у податковій сфері залишається безпідставний тиск на іноземні компанії з боку податкових інспекцій, внаслідок чого підприємства змушені витратити свій час та гроші на захист від такого неправомірного втручання. Наступним типом проблем, з якими стикаються європейські компанії, що займаються зовнішньоекономічною діяльністю в Україні є проблеми в митній сфері. Мова йде про завищення вартості митними органами на імпортовані до України товари; невірна класифікація імпортованих товарів, наслідком чого може бути додаткове податкове навантаження; інші проблеми пов'язані з митним оформленням товарів.

У випадку визначення митної вартості товарів, що перетинають митний кордон України, проблеми виникають в основному у зв'язку досить широким трактуванням співробітниками митних органів положень ст. 265 Митного кодексу України [7] від 11.07.2002 № 92-IV щодо права митних органів упевнитися в достовірності або точності будь-якої заяви, документа чи декларації, поданої для цілей визначення митної вартості та права зобов'язати декларанта визначити митну вартість іншим способом, ніж він використав для її визначення.

На практиці реалізація зазначених положень Митного кодексу приймало форми безпідставного підвищення митної вартості товарів чи витребування неіснуючих документів для підтвердження задекларованої вартості товарів.

Тривалий час фактично кожна зустріч представників уряду з послами іноземних держав, особливо європейських, не проходила без порушення питання визначення митної вартості товарів українськими митниками та надання роз'яснень щодо порядку оскарження рішень митних органів про визначення митної вартості. Тільки починаючи з 2011 року митні органи почали здебільшого застосовувати перший метод визначення митної вартості товару (за ціною договору).

Ще однією проблемою, з якою стикаються суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності при митному оформленні товарів є невірна їх класифікація. Подібні випадки тлумачились здебільшого тим, що Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТЗЕД) до першого січня 2010 року базувався на Гармонізованій системі 1986 року (в більшості країн світу діяла ГС в редакції 2007 року). Однак після переходу на ГС 2007 року випадки невірної класифікації товару все рівно мали місце, тим разом тлумаченням були неточності в українській редакції внаслідок неякісного перекладу.

Іншою проблемою в митній сфері є надмірна складність процедури оформлення товарів. Наприклад, у випадку імпорту до України мобільних телефонів відповідно до положень постанови КМУ №86 від 28.01.04 «Про затвердження Порядку здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів подвійного використання» вимагається дозвіл Служби безпеки України на імпорт кожної партії мобільних телефонів. У світовій практиці подібні дозволи вимагаються тільки для нових моделей телефонів, що імпортуються.

Стосовно митного оформлення слід також зазначити про недосконалість процедури взяття проб та зразків товарів, передбачених ст. 75 Митного кодексу України [8]. На практиці не є одиницями приклади помилок експертиз товарів, наслідком яких є в свою чергу безпідставне складення протоколів про порушення митних правил, порушення кримінальних справ стосовно імпортерів та ін. Тривалість затримки товару на кордоні у зв'язку з цим в середньому становить 2-3 місяці, що обумовлене перед усім загальною повільністю в реалізації будь-якого рішення.

Підсумовуючи викладені вище проблемні питання митної сфери, можна говорити про наявність у відносинах з митними органами України презумпції вини імпортера.

Черговою проблемою економічного співробітництва є питання заборгованості перед іноземними суб'єктами. Це може бути заборгованість органів місцевого самоврядування, комунальних підприємств тощо. В сучасній практиці економічного співробітництва на зазначені проблеми українська сторона здебільшого посилається на ст. 32 ЗУ «Про зовнішньоекономічну діяльність» [9], в якій зазначається, що Україна як держава не несе відповідальності за дії суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Керуючись цим, держава залишається осторонь зазначених проблем, вважаючи їх вирішення втручанням у відносини суб'єктів господарювання.

Проблеми викликають і різні підходи до тлумачення положень міжнародних договорів, що часто має наслідком судову тяганину між іноземним інвестором та державними органами. При цьому обома сторонами витрачаються зусилля і кошти, що могли б бути спрямовані на подальший розвиток саме економічного співробітництва.

Що стосується недосконалості національного законодавства, то це перед усім сфери земельного, господарського, фінансового, цивільного та кримінального права. У сфері земельного законодавства це безумовно питання мораторію на купівлю нерезидентами землі сільськогосподарського призначення. У сфері цивільного права – це проблеми інтелектуальної власності в Україні та ін. Пропонується розглянути наступні приклади проблем, що впливають з недосконалості законодавства України.

Низка відомих європейських компаній були стурбовані нововведеннями ЗУ «Про Державний бюджет України на 2010 рік» [10],

зокрема пунктом 10 розділу VII. Прикінцеві положення цього закону вносились зміни в ст. 15 ЗУ «Про господарські товариства» [11] від 19.09.1991 № 1576-XII стосовно виплати дивідендів господарським товариством з чистого прибутку у звітному році та/або нерозподіленого прибутку в розмірі не менше 30 відсотків. Зазначене нормативне положення фактично обмежує свободу підприємців і не відповідає міжнародним принципам корпоративного права. Більше того, формулювання цього положення не є досить чітким, а тому існує велика ймовірність його неправильного тлумачення.

До прийняття згаданих змін законодавство України у галузі господарських правовідносин, яке має необмежену дію у часі, не визначало конкретного терміну виплати дивідендів акціонерними товариствами, а також прямо не передбачало можливості держави втручатися та визначати такий термін. Ці питання вирішувалися на власний розсуд самими акціонерними товариствами відповідно до положень їх статутів.

Тому, пропозиція щодо визначення конкретних строків виплати та розмірів дивідендів у Законі України «Про Державний бюджет України на 2010 рік», який має значно обмежений строк дії у часі, є порушенням не тільки принципу вільної підприємницької діяльності, заборони незаконного втручання органів державної влади у господарські відносини та корпоративних прав акціонерів, а також і прямим порушенням норм Основного Закону України. Так, відповідно до статті 22 Конституції України [12] при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод.

Внесенням до Закону України «Про Державний бюджет України на 2010 рік» змін до деяких інших законів України не було взято до уваги рішення Конституційного Суду України від 9 липня 2007 № 6-рп/2007 [13] (справа про соціальні гарантії громадян). У цьому Рішенні сказано, що Верховна Рада України не повноважна при ухваленні закону про Державний бюджет України включати в нього положення про внесення змін до законів України, що діють, зупиняти дію окремих законів України і/або яким-небудь чином змінювати визначене іншими законами України правове регулювання суспільних відносин (абзац другої частини 5).

Незважаючи на вищезазначене та спроби внести відповідні зміни до ЗУ «Про Державний бюджет України на 2010 рік» законопроектом №6396 від 14.05.2010 р. положення ст. 15 ЗУ «Про господарські товариства» залишаються без змін.

Іншим прикладом недосконалості національного законодавства було Закони України від 17.12.2009 № 1778 «Про внесення змін до Закону України «Про безпечність та якість харчових продуктів» щодо інформування громадян про наявність у харчових продуктах генетично модифікованих організмів (ГМО)» [14] та від 17.12.2009 № 1779-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо надання інформації про вміст у продукції генетично модифікованих компонентів»

[15] всі харчові продукти повинні маркуватися написом «з ГМО» чи «без ГМО».

Після прийняття згаданих законів Україна стала першою країною у світі, яка зобов'язала виробників та імпортерів харчових продуктів вказувати позначку «без ГМО» у маркуванні всіх, без винятку, харчових продуктів, навіть тих харчових продуктів, у яких ГМО не може бути ані теоретично, ані практично (сіль, харчові продукти, де відсутній білок та інше).

Відповідно до Регламенту (ЄС) № 1829/2003 Європейського Парламенту й Ради від 22.09.2003 «Про генетично модифіковані продукти харчування і корми» [16] та Регламенту (ЄС) № 1830/2003 Європейського Парламенту й Ради від 22.09.2003 «Про можливості контролю та етикетування генетично модифікованих харчових продуктів та кормів» [17] обов'язковому маркуванню підлягають лише ті харчові продукти, які містять або складаються з ГМО, або містять інгредієнти, що виробляються з ГМО.

Якщо в готовому продукті наявність ГМО від 0% до 0,9% жодних позначок стосовно ГМО, законодавством, яке діє в країнах-членах ЄС, не передбачається. Визначення ліміту в 0,9 % у законодавстві країн ЄС є науково обґрунтованим. Ця норма визначена як неминуче випадкове перехресне забруднення, яке може відбутися під час вирощування, виробництва або транспортування генетично модифікованої сировини чи продукції.

Головна ціль вимог до маркування харчової продукції є забезпечення отримання достовірної інформації споживача щодо вмісту харчового продукту.

Враховуючи, що Україна задекларувала своє бажання бути членом ЄС, історичну та географічну близькість з країнами-членами ЄС, існуючі господарські зв'язки (велика кількість сировини надходить до України з країн ЄС), а також бажання українських виробників реалізовувати власну продукцію на ринках ЄС, доцільність прийняття зазначених законів є досить сумнівною. Однак законопроект №6251, що передбачав відмову від обов'язкової норми маркувати продукти харчування, що не містять генно-модифікованих організмів, позначкою «без ГМО» так і не був прийнятий до розгляду в ВРУ.

Стурбованість європейських компаній була викликана також і спробами Національної комісії з питань регулювання зв'язку України затвердити постановою КМУ «Про невідкладні заходи щодо посилення державного контролю за ввезенням, виробництвом та реалізацією в Україні радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв» обов'язкове маркування для імпортованих в Україну мобільних телефонів. На думку імпортерів, впровадження маркування як наслідок матиме місце збільшення затрат легальних імпортерів, вищі ціни для потенційних споживачів, падіння попиту та спотворену податкову звітність. На сьогодні

зазначений проект не пройшов погоджувальної процедури в Міністерстві фінансів України, однак ризик впровадження маркування залишається.

Далеким від досконалості є і механізм застосування санкцій до суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності або іноземних суб'єктів господарської діяльності передбачених ЗУ «Про зовнішньоекономічну діяльність» [18] від 16.04.1991 № 959-XII. На практиці зустрічається безліч прикладів застосування санкції щодо іноземних підприємств по суті внаслідок неправомірних дій їх українських контрагентів, наприклад, внаслідок порушення умов контракту, односторонньої відмови, шахрайства тощо.

Відносно недосконалості українського судочинства слід зазначити, що європейські компанії продовжує дивувати логіка застосування права українськими судами. Незрозумілими є також і вимоги українських судів надати оригінали документів, які експортер за нормальних обставин не може мати у своєму розпорядженні (наприклад, оригінал фактури, який, як правило, передається українському замовнику; чи оригінали транспортних документів, які передаються перевізнику разом з товаром). Ігнорування українськими судами положень правил ІНКОТЕРМС, коли від постачальника/позивача вимагаються документи щодо тієї стадії поставки, коли відповідальність повністю несе покупець/відповідач вже майже нікого не дивують. Надання фальшивих документів українськими відповідачами до суду чи удавання ними банкрутства безумовно належить до класики національного судочинства. На окрему увагу заслуговує тривалість судових процесів. На превеликий жаль, не можна також заперечити твердженню, що корупція в українських судах є явищем повсякденним.

Висновки. Усі без виключення згадані проблеми економічного співробітництва мають наслідком негативний імідж України в очах потенційних економічних чи інвестиційних партнерів, який з часом стає проблемою сам по собі. Підтвердженням цього факту є рейтингові оцінки України експортно-кредитними агентствами країн-партнерів. Так, німецький «Euler-Hermes» класифікує Україну за 7 категорією, вважаючи ризик господарської діяльності в Україні найвищим. Згідно цієї класифікації Україна знаходиться на тому самому рівні, що і Афганістан, Ефіопія, Еритрея, Гамбія, Гаїті, Конго, Північна Корея.

Використані джерела інформації:

1. Відомості Верховної Ради УРСР від 16.07.1991 - 1991 р., № 29, стаття 377
2. Офіційний вісник України від 09.01.2004, № 52, том 1, стор. 213, стаття 2791, код акту 27276/2003
3. Відомості Верховної Ради України від 08.02.2008, № 5, / №№ 5-8 /, стор. 62, стаття 78
4. Відомості Верховної Ради України від 11.06.2010, № 22, / № 22-23; № 24-25 /, стор. 668, стаття 263
5. Відомості Верховної Ради України від 25.02.2011, № 7, / № 7-8 /, стор. 194, стаття 52
6. Відомості Верховної Ради України від 08.04.2011, № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 /, стор. 556, стаття 112

7. Відомості Верховної Ради України від 27.09.2002 - 2002 р., № 38, стаття 288
8. Відомості Верховної Ради України від 27.09.2002 - 2002 р., № 38, стаття 288
9. Відомості Верховної Ради УРСР від 16.07.1991 - 1991 р., № 29, стаття 377
10. Відомості Верховної Ради України від 11.06.2010, № 22, / № 22-23; № 24-25 /, стор. 668, стаття 263
11. Відомості Верховної Ради України від 03.12.1991 - 1991 р., № 49, стаття 682
12. Офіційний вісник України від 01.10.2010 - 2010 р., / № 72/1 Спеціальний випуск /, стор. 15, стаття 2598
13. Офіційний вісник України від 27.07.2007 - 2007 р., № 52, стор. 138, стаття 2132, код акту 40412/2007
14. Відомості Верховної Ради України від 05.03.2010 – 2010 р., № 9, стор. 258, стаття 83
15. Відомості Верховної Ради України від 05.03.2010 – 2010 р., № 9, стор. 259, стаття 84
16. Official Journal of the European Union of 18.10.2003, L 268/1
17. Official Journal of the European Union of 18.10.2003, L 268/24
18. Відомості Верховної Ради УРСР від 16.07.1991, № 29, стаття 377

Рецензент: Бакуменко В.Д., д.держ.упр., професор.

УДК: 353.8

Цедік М.Г.,

аспірант кафедри державного управління
та місцевого самоврядування
Академії муніципального управління

ФОРСАЙТ ЯК МЕТОД СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ В СФЕРІ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В УКРАЇНІ

У статті розглядається поняття форсайтингове дослідження, питання практики застосування регіонального форсайту в ряді європейських країн, а також доцільність його впровадження в сфері регіонального розвитку України, зокрема для перспективного планування розвитку українського транскордонного співробітництва.

В статье рассматривается понятие форсайтинговое исследование, вопрос практики применения регионального форсайта в ряде европейских стран, а также целесообразность его внедрения в сфере регионального развития Украины, а именно для перспективного планирования развития украинского трансграничного сотрудничества.

This article contemplates the concept of foresight study, the practices of regional foresight in some European countries as well as the feasibility of its implementation in the field of regional development in Ukraine, namely the long-term planning for the development of Ukrainian cross-border cooperation.

Постановка проблеми. Поняття транскордонне співробітництво давно стало основою такої пріоритетної ідеї європейського розвитку як European cohesion (з англ. єдність). Саме ця форма співробітництва максимально сприяє і підтримує процес транспарентності кордонів, інтенсифікує міждержавні зв'язки, орієнтована на пошук і створення гнучких, оптимально організованих систем співробітництва при повному